

Секція: Менеджмент

Колодич Юлія Ігорівна

магістр

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СУЧАСНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Виклики сьогодення потребують від системи освіти створення умов для інтелектуального розвитку людського капіталу, що є вирішальним фактором конкурентоспроможності держави. Загальновідомо, що система освіти розвиватиметься в необхідному напрямі тільки тоді, коли є попит і пропозиції на її освітні послуги (продукти) й орієнтуватиметься на актуальні запити користувачів освітніх послуг і стан їхнього задоволення. Такий підхід до організації життєдіяльності закладу освіти забезпечується проектним менеджментом, який в умовах сьогодення є технологією, яка гарантує інтелектуальний розвиток підростаючого покоління.

Механізм менеджменту у галузі вищої освіти визначено у Законі України «Про вищу освіту». Сама система вищої освіти представлена у ст. 16, до якої належать вищі навчальні заклади всіх форм власності; інші юридичні особи, що надають освітні послуги у галузі вищої освіти; органи, які здійснюють управління у галузі вищої освіти. Ст. 17 обумовлює ієрархію цієї системи. Так, КМУ через систему органів виконавчої влади здійснює державну політику в галузі вищої освіти; організовує розробку та здійснення відповідних загальнодержавних та інших програм; у межах своїх повноважень видає нормативно-правові акти з питань вищої освіти; забезпечує контроль за виконанням законодавства про вищу освіту. На

жаль, дефініція «менеджмент» жодного разу не зустрічається в самому законі [2].

Менеджмент в освіті – це комплекс принципів, методів, організаційних форм та технологічних прийомів управління освітнім процесом, спрямований на підвищення його ефективності.

Керівники успішних організацій ефективно використовують технологію проектного менеджменту. Це підтверджується статистичними даними: технологію проектного менеджменту використовують в управлінні керівники 74% організацій, а 37% використовують її під час організації робочих процесів [7]. Підкреслимо, що для закладів освіти використання технології проектного менеджменту є запорукою успішного позиціонування на ринку освітніх послуг і ринку праці.

За даними РСОД [9], що формується на підставі даних ЄДЕБО в Україні налічується 855 закладів вищої освіти, з них 449 університетів, академій, інститутів та 406 коледжів, училищ, технікумів, відокремлених підрозділів, які поки відносяться до сфери вищої освіти, але через деякий час будуть віднесені до сфери фахової перед вищої або професійно-технічної освіти, тобто загальна кількість закладів вищої освіти буде зменшена. Загальна кількість ЗВО в Україні дуже велика і потребує ефективного управління як в середині закладу так і на державному рівні.

Застосуванню проектно-орієнтованого підходу до управління закладами вищої освіти, методів управління окремими процесами, в тому числі і комунікаційними, присвячені дослідження Білощицького А.О., Борзенко-Мірошниченко А. Ю., Воркут Т.А., Гогунського В.Д., Колесникової К.В., Логінова О.В., Оберемка І.І., Полотай О.І, Рулікової Н.С., Россошанської О.В., які спираються на методологію проектно-орієнтованого управління, представлену в працях зарубіжних дослідників: Тернера Дж.Р., Танаки Х., Буркова В.М., Воропаєва В.І.; а також в працях вітчизняних вчених: Бушуєва С.Д., Бушуєвої Н.С., Вайсмана В.А.,

Данченко О.Б., Кононенко І.В., Кошкіна К.В., Рача В.А., Рибака А.І., Руденко С.В., Хрутьби В.О., Чернова С.К., Фесенко Т.Г., Шахова А.В. та ін.

Проектний менеджмент передбачає здійснення проектної діяльності, яка має такі ознаки: наявність мети або цілі, які можна виразити словами або записати; етапи — проекти можуть бути довгостроковими, але не можуть бути нескінченними; ресурси — фінансові, трудові, матеріальні або інформаційні.

Проектний менеджмент, за визначенням DIN 69901, – це сукупність завдань, організації, методів і засобів управління для реалізації проекту. Характеристику проекту можна визначити як певну сукупність управлінських завдань та організаційних дій, методів і засобів, спрямованих на досягнення визначеної мети проектної діяльності [1].

Акцентуємо, що сам проект характеризується неповторністю умов, в яких здійснюється проектна діяльність, таких, як: унікальність визначеної мети; тимчасові, фінансові, людські та інші обмеження; відмежування від інших намірів; специфічна для проекту організація його здійснення [8].

На сьогодні інноваційний розвиток закладу вищої освіти — це певний проект, який є процесом, що має часові обмеження (визначено початок і кінець) і здійснюється для реалізації певних цілей. Керівник освітньої організації забезпечує позитивну динаміку інноваційного розвитку шляхом здійснення загального управління закладом методами проектного менеджменту.

Використання технології проектного менеджменту надають унікальності управлінській діяльності. Вона стає проектною діяльністю. Принциповою відмінністю проектної діяльності закладу освіти від традиційної, яка орієнтована на процес, полягає в тому, що: можна один раз вивчити виконання операцій і потім щоразу їх повторювати, а в діяльності, що організована як проектна, то управлінські дії будуть щоразу іншими. Таку діяльність можна назвати інноваційною. Використання технології

проектного менеджменту потребує постійного оновлення змісту робіт, використання додаткових знань, навичок і засобів для задоволення або перевищення потреб і бажань зацікавлених осіб (замовника) проекту [12].

Підкреслимо, що найважливішими складниками проекту є чітка орієнтація на результативність заходів, необхідність їхнього досягнення у визначений проміжок часу в умовах обмеженості ресурсного забезпечення.

Проектний менеджмент для керівника закладу вищої освіти допомагає планувати заходи щодо розвитку цього закладу так, щоб вони були реалізовані; вибудовувати структуру проекту так, щоб вона була чіткою та ясною; ефективно й умотивовано організовувати кооперацію проектної команди; включати зміни, що відбуваються як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі, в процес розвитку освітньої організації.

Таким чином, ми розглянули певну характеристику проектного менеджменту як провідної технології управління інноваційним розвитком освітньої організації і з'ясували, що саме використання методів проектного менеджменту забезпечить успішність життєдіяльності освітньої організації і сприятиме її конкурентоспроможності. Підкреслимо, що технологія проектного менеджменту є відповіддю на виклики сьогодення, а володіння нею керівником закладу вищої освіти сприятиме сталому розвитку людського капіталу в Україні.

Література

1. В Германии определяют общую характеристику проектного менеджмента на основе DIN 69901. URL: econbooks.ru/books/part/13476
2. Закон України «Про вищу освіту» // Верховна Рада України Закон від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

3. Інноваційний тип розвитку. URL: uk.wikipedia.org/wiki/Інноваційний_тип_розвитку
4. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації / О. І. Мармаза. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
5. Менеджмент в освіті: Підручник / За ред. проф. В.Крижка. К.: Освіта України, 2020. 465 с.
6. Поняття проекту. URL: <http://library.if.ua/book/134/9063.html>
7. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів / З. В. Рябова, А. Б. Єрмоленко, Т. А. Махиня та ін.; за заг. ред. В. В. Олійника, Ф. Фреха ; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія. Київ, 2017. 118 с.
8. Проектный менеджмент для проектно-ориентированных компаний. URL: <http://www.pmpofy.ru/content/rus/65/659-article.asp>
9. Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. Заклади вищої освіти. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/>
10. Сутність проектного підходу до управління організацією. URL: pidruchniki.com/19610401/menedzhment/upravlinnya_proektam
11. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: Підручник. К: Академвидав, 2003.
12. Newton R. The Project Manger's Book of Checklists. Everything you need to complete a project successfully, smoothly and on time. Harlow: Pearson. 2008.
13. Shattock M. Managing successful universities / M. Shattock . Berkshire : Society for Research into Higher Education & Open University Press, 2003. 201 p.